

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 135/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., S., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 182/05 a Krajského súdu v Žiline v bližšie neoznačených konaniach a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2010 doručená sťažnosť J. Ď., S. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len

„okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 182/05 a Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v bližšie neoznačených konaniach.

Z obsahu sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou zo 4. marca 2005 domáhal zaplatenia sumy 4 136 Sk s príslušenstvom od Obce S. v súvislosti s odberom vody z obecného vodovodu. Po postúpení veci okresnému súdu bola táto vec vedená pod sp. zn. 17 C 182/05. Keďže *„súdy v tomto konaní konali odmietavo a zostali nečinné... podal tento ďalšiu žalobu na ochranu svojej osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy...“*.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Odmietnutím oslobodenia sťažovateľa od platenia súdnych poplatkov s následným zamietnutím žalobného návrhu na ochranu osobnosti sťažovateľa, inv. dôchodcu, zdravotne ťažko postihnutého s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, Okresným a Krajským súdom v Žiline, došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom, bez zbytočných prietáhov, zaručeného v čl. 46 odst. 1, 2, 3, čl. 47 odst. 2, čl. 48 odst. 2 Ústavy SR a čl. 6 odst. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi J. Ď. finančné odškodnenie v sume 2.000 Eur, ktoré je povinný mu vyplatiť Okresný súd v Žiline v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd zo svojej rozhodovacej činnosti zistil, že sťažovateľ sa opakovane od roku 2002 obracal na ústavný súd so svojimi sťažnosťami, pričom bol viackrát upozornený na to, aké náležitosti musí obsahovať návrh na začatie konanie pred ústavným súdom, a sám bol poučený o následkoch odmietnutia jeho sťažnosti v prípade nedoplnenia jeho podaní o podstatné náležitosti (sp. zn. Rvp 14715/08).

Napriek tomu sťažovateľ svoju sťažnosť zo 4. marca 2010 formuloval tak, že z nej nemožno jednoznačne určiť, čoho sa domáha. Sťažovateľ síce namieta porušenie svojich základných práv a slobôd postupom okresného súdu a krajského súdu, v sťažnosti však spomína rôzne konania a v petite (návrhu na rozhodnutie) dokonca chýba ich presné označenie spisovou značkou; nepredložil ani právoplatné rozhodnutia týchto súdov. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

2. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv a slobôd postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 182/05, ústavný súd zistil, že uvedené konanie bolo právoplatne skončené 27. februára 2008, pričom žaloba sťažovateľa bola zamietnutá.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, t. j. v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom odmietnutia sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Z uvedeného vyplýva, že lehota ustanovená pre tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľovi bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, ako podal túto sťažnosť, preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako podanú oneskorene.

3. Sťažovateľ v sťažnosti spomína aj „ďalšiu žalobu na ochranu svojej osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy“, ktorou malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd všeobecnými súdmi. Z pripojených príloh vyplýva, že ide o konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 13 C 472/07.

V tejto súvislosti ústavný súd zistil, že uznesením č. k. II. ÚS 37/09-9 z 27. januára 2009 bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa a jeho manželky, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 13 C 472/07.

Podľa § 24 zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak

a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené,

b) ústavný súd v tej istej veci koná,

c) navrhovateľ sa ním domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu.

To znamená, že ide o vec, o ktorej ústavný súd už rozhodoval, preto vzhľadom na túto prekážku (*res iudicata*) bola sťažnosť odmietnutá aj pre neprípustnosť.

4. Nad rámec uvedeného ústavný súd upozorňuje sťažovateľa na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej právo na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 50 ústavy (a teda aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže všeobecný súd porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. K porušeniu práva na súdnu a inú právnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01), alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím.

Navyše, ústavný súd nie je ďalšia odvolacia inštitúcia vo výkone všeobecného súdnictva, ktorého právomoc vyplýva z čl. 142 ods. 1 ústavy, pretože právomoc ústavného súdu vyplýva z čl. 124 ústavy.

Taktiež nejde o porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy na základe výkladu a použitia relevantných právnych noriem rozhodnú, a to za predpokladu, že ich právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2010